

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Tilsynsrapport

Særskilt språkopplæring og internkontroll
Marker kommune og Marker skole

Sammendrag

Statsforvalteren gjennomfører tilsyn med Marker kommune. Temaet er særskilt språkopplæring og internkontroll.

Det overordnede formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfyller kravene i regelverket og gjennom dette bidra til å styrke barn og unges rettssikkerhet. Vi håper også at tilsynet bidrar til læring og utvikling av tjenestene i kommunen.

Kommunen har utarbeidet skriftlige rutiner og maler for særskilt språkopplæring som i hovedsak er i tråd med opplæringslovens krav. Det er også vårt inntrykk at elevene blir hørt før vedtak om særskilt språkopplæring fattes.

Tilsynet avdekker imidlertid at rutinene ikke alltid etterleves i praksis. Vedtakene mangler dokumentasjon av hvilke kartlegginger som er gjennomført og resultatene av disse både før vedtak fattes og underveis i opplæringen. Det er heller ikke gjort en individuell vurdering av barnets beste eller om eleven har behov for morsmålsopplæring/tospråklig opplæring i fag. Kommunen fattet heller ikke vedtak når eleven ikke lenger har behov for særskilt språkopplæring. Kommunen mangler internkontroll som sikrer skolens regeletterlevelse på området særskilt språkopplæring.

Marker kommune mottok en foreløpig tilsynsrapport. Kommunen har uttrykt at de er enig i Statsforvalterens vurderinger i rapporten. Vi fattet nå vedtak med pålegg om retting. Se nærmere om hva dette pålegget innebærer under rapportens punkt 2.

Kommunen har rettefrist til 30.09.2026.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	2
Innholdsfortegnelse.....	3
1 Innledning	4
1.1 Kort om Marker kommune	4
1.2 Tema for tilsynet.....	4
1.3 Om gjennomføringen av tilsynet.....	4
2 Særskilt språkopplæring og internkontroll.....	5
2.1 Sikrer kommunen at skolen vurderer norskferdighetene til elevene før skolen fatter vedtak om særskilt språkopplæring?	5
2.1.1 Rettslig krav.....	5
2.1.2 Våre observasjoner og vurderinger.....	5
2.2 Sikrer kommunen at skolen vurderer om eleven trenger morsmålsopplæring, tospråklig opplæring i dag eller begge deler?.....	6
2.2.1 Rettslig krav.....	6
2.2.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner	7
2.3 Sikrer kommunen at skolen vurderer elevens beste når den fatter vedtak om forsterket opplæring i norsk, morsmålsopplæring og tospråklig opplæring i fag?	7
2.3.1 Rettslig krav.....	7
2.3.2 Våre observasjoner og vurderinger.....	8
2.4 Sikrer kommunen at skolen fatter enkeltvedtak med et innhold i samsvar med regelverket for elever som har rett til særskilt språkopplæring?.....	9
2.4.1 Rettslig krav.....	9
2.4.2 Våre observasjoner og vurderinger.....	9
2.5 Sikrer kommunen at skolen jevnlig vurderer om en elev som har vedtak om særskilt språkopplæring kan norsk godt nok til å følge den ordinære opplæringen?.....	10
2.5.1 Rettslig krav.....	10
2.5.2 Våre observasjoner og vurderinger.....	11
2.6 Sikrer kommunen at skolen fatter vedtak når eleven ikke lengre har rett til særskilt språkopplæring?.....	12
2.6.1 Rettslig krav.....	12
2.6.2 Våre observasjoner og vurderinger.....	12
3 Pålegg om retting	12
4 Oppfølging av påleggene	13
5 Kommunen har rett til å klage	13
6 Dokumenter	14

1 Innledning

Statsforvalteren fører tilsyn med kommuner og offentlige skoler,¹ der vi kontrollerer om opplæringsloven med forskrifter blir oppfylt.

Dersom kommunen ikke følger regelverket, kan vi pålegge retting. Det er kommunen som har det overordnede ansvaret for at kravene i opplæringsloven blir overholdt.² Vi gir derfor eventuelle pålegg i tilsynet til kommunen som har ansvaret for at skolen retter opp brudd på regelverket.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, og vi skal derfor gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsloven og offentlighetsloven. Fordi vi behandler personopplysninger i tilsynet, gjelder også bestemmelsene i personopplysningsloven.³⁴

1.1 Kort om Marker kommune

Marker kommune har én skole i kommunen. Ifølge kommunens nettside har skolen ca. 380 elever.

1.2 Tema for tilsynet

Temaet for dette tilsynet er om Marker kommune, gjennom sin internkontroll, sikrer at elever får særskilt språkopplæring til de kan norsk godt nok til å følge den vanlige opplæringen.⁵

Vi har ikke sett på hvordan kommunen oppfyller andre krav i regelverket.

Formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfyller kravene i regelverket og bidra til økt rettssikkerhet for elevene.

1.3 Om gjennomføringen av tilsynet

Statsforvalteren sendte tilsynsbrev 11.02.2026 til kommunen. Vi har undersøkt temaet særskilt språkopplæring og internkontroll. For å kontrollere dette har vi sett på praksisen til både kommunen og skolen.

Kommunen ble pålagt å svare på spørreskjema i Forms og levere dokumentasjon til oss. Vi har mottatt beskrivelser av egen praksis og dokumentasjon fra kommunen og skolen. Våre foreløpige vurderinger og konklusjoner baserte seg på opplysninger vi fikk fra denne informasjonen, og ble skrevet i en foreløpig tilsynsrapport.

---

¹ Se opplæringsloven § 29-2 første ledd, jf. kommuneloven kapittel 30.

² Jf. opplæringsloven § 28-1 første ledd.

³ Se opplæringsloven § 29-2, jf. personvernforordningen art. 5 nr. 1 bokstav c, jf. personopplysningsloven § 1.

⁴ [Les mer om vår behandling av personopplysninger i tilsyn på Udirs nettside.](#)

⁵ Jf. opplæringsloven § 3-6, forvaltningsloven kap. IV og V og kommuneloven § 25-1.

Vi sendte foreløpig tilsynsrapport til kommunen 20.04.2026. Kommunen har uttrykt at de er enig i Statsforvalterens vurderinger i rapporten. Vi fatter nå vedtak med pålegg om retting gjennom denne rapporten.

2 Særskilt språkopplæring og internkontroll

2.1 Sikrer kommunen at skolen vurderer norskferdighetene til elevene før skolen fatter vedtak om særskilt språkopplæring?

2.1.1 Rettslig krav

Elever med et annet morsmål enn norsk og samisk har rett til særskilt språkopplæring til de kan norsk godt nok til å følge den vanlige opplæringen.⁶ Hva som er «godt nok», er en skjønsmessig vurdering som i all hovedsak baserer seg på et faglig pedagogisk kunnskapsgrunnlag. Skolen skal undersøke elevenes norskferdigheter, og gjøre nødvendige vurderinger før det blir fattet vedtak om særskilt språkopplæring.⁷

2.1.2 Våre observasjoner og vurderinger

Kommunen har i sine rutiner for særskilt språkopplæring definert hvem som kan ha rett på særskilt språkopplæring. I rutinen står det at eleven gjennomfører en kartleggingssamtale etter eget skjema. Kommunen har lagt ved en mal om «Kartleggingssamtale elever med annet morsmål enn norsk». Etter kartleggingssamtalen vurderes det om det er behov for å gjennomføre en kartlegging av elevens norskferdigheter. Videre står det at Marker skole benytter seg av «Nya Sit» og «Kartleggingsverktøy i grunnleggende norsk» fra Udir. Av rutinen fremgår det at dette skal gjennomføres fortløpende av kontaktlærer og norsklærer. Etter kartleggingen vurderer skolen om eleven oppfyller retten til særskilt språkopplæring.

Ledelsen ved skolen skriver at det gjøres både formelle og uformelle undersøkelser før skolen fatter vedtak om særskilt språkopplæring. Videre skriver rektor at det avhenger av hvor godt skolen kjenner eleven før skolestart og om barnet kommer fra barnehagen eller om det er en nyankommen elev. For barn som kommer fra barnehagen er det overføringsrutiner og her kartlegges det gjennom muntlige samtaler, språkleker, samspill i lek og i samarbeid med foresatte. Kontaktlærer kan også bruke flere kartlegginger for å utdype bildet med tanke på ordforråd og begrepsforståelse. Hvis det er nyankomne elever, gjennomfører skolen samtaler med foresatte for å få et inntrykk av behovet, og det gjennomføres kartleggingstester som nevnt over. Kommunen har lagt ved en mal for registrering av nyankomne minoritetsspråklige og mal for overføring av elever mellom barne- og ungdomsskolen. Her kan det blant annet krysses av om eleven har vedtak om «særskilt norskopplæring».

Kommunen har laget en mal for vedtak om særskilt språkopplæring der hjelpeteksten informerer saksbehandleren om at kartlegginger kan brukes som grunnlag for vedtaket.

Skolene har i dette tilsynet oversendt et gitt antall vedtak om særskilt språkopplæring. I alle vedtakene står det under saksopplysninger at «Skolen har vurdert elevens ferdigheter i norsk og

---

⁶ Jf. opplæringsloven § 3-6 første ledd.

⁷ Jf. forvaltningsloven § 17 første ledd om kravet om forsvarlig saksutredning.

vurderingen viser at eleven ikke kan norsk godt nok til å følge den vanlige opplæringen fullt ut». Under vurdering og begrunnelse står det: «På bakgrunn av kartleggingene skolen har gjort, vurderes det at eleven ikke har tilstrekkelige norskkferdigheter til å følge den vanlige opplæringen og derfor har rett til særskilt språkopplæring». Ifølge vedtaksmalen til kommunen er dette standardtekst. Det fremgår ikke hvilke kartlegginger/kartleggingsresultater disse vurderingene bygger på. Vi har heller ikke mottatt annen dokumentasjon som viser hvilke kartlegginger og vurderinger som er gjort i forkant av at vedtakene er blitt fattet.

Skolen har oversendt eksempler på hvordan andre elever ved Marker skole er blitt kartlagt tidligere. Eksemplene gjelder ikke vedtakene som er oversendt og ikke inneværende skoleår. Eksemplene viser at skolen blant annet har brukt ordkjedetest, «Nya Sit» og kartlegging fra «Logometrica AS».

Statsforvalteren ser at kommunen har en skriftlig rutine som viser hvilke kartlegginger som skal gjennomføres før det fattes vedtak om særskilt språkopplæring. Det er likevel vårt inntrykk at denne rutinen ikke følges i praksis. Det er også vår forståelse at skolen også har en praksis for å gjøre andre uformelle kartlegginger som ikke er omtalt i skolens rutine. I lys av vedtakene vi har mottatt er det vanskelig å se hvilke kartlegginger som er gjennomført for inneværende skoleår, og vi vurderer derfor at kartleggingene som er gjort ikke er gode nok for alle elever som har fått vedtak om særskilt språkopplæring dette skoleåret.

Kommunen skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Våre undersøkelser viser at både ledelsen og lærerne på skolen er kjent med at de kan melde avvik som gjelder manglende regeletterlevelse på lovområdet særskilt språkopplæring, men kommunen skriver at de ikke har mottatt noen avvik på dette feltet. Skoleeier skriver også at kommunen ikke har gjennomført dialogmøter eller kontroller som om særskilt språkopplæring. Dette begrunnes med at kommunen har få ressurser. I lys av det nevnte vurderer Statsforvalteren at skoleeier ikke har internkontroll som sikrer at skolen vurderer norskkferdighetene til elevene før skolen fattet vedtak om særskilt språkopplæring

Konklusjon

Kommunen sikrer ikke at skolen vurderer norskkferdighetene til elevene før skolen fattet vedtak om særskilt språkopplæring.

2.2 Sikrer kommunen at skolen vurderer om eleven trenger morsmålsopplæring, tospråklig opplæring i dag eller begge deler?

2.2.1 Rettslig krav

Særskilt språkopplæring skal omfatte forsterket opplæring i norsk. Skolen må også vurdere om eleven trenger morsmålsopplæring, tospråklig opplæring i fag eller begge deler.⁸

Morsmålsopplæring er opplæring i morsmålet og tospråklig opplæring i fag innebærer at eleven får opplæring i to språk i ett eller flere fag. Skolen må synliggjøre sin vurdering av «om det

---

⁸ Jf. opplæringsloven § 3-6 første ledd.

trengs» morsmålsopplæring, tospråklig opplæring i fag eller begge deler, da de skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak fattes.⁹

2.2.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

I kommunens rutine er det spesifisert at det skal vurderes om eleven trenger morsmålsopplæring, tospråklig opplæring i fag eller begge deler. I mal for vedtak om særskilt språkopplæring er innholdet i opplæringsloven § 3-6 gjengitt, og hjelpeteksten i malen informerer saksbehandler om at det skal begrunnes hvorfor eleven vurderes å ha rett til særskilt språkopplæring, og hvilken type særskilt språkopplæring.

I svarene på vår undersøkelse skriver ledelsen at skolen også vurderer morsmålsopplæring og tospråklig opplæring i fag på bakgrunn av kartleggingene som nevnt under pkt. 2.1.2. Statsforvalteren har ikke fått tilgang til noen notater eller referater der det går frem at slike vurderinger er gjennomført. Det kommer heller ikke frem av vedtakene vi har fått oversendt at det er gjort noen vurderinger som beskriver om elevene har behov for morsmålsopplæring/tospråklig opplæring i fag eller ikke.

Statsforvalteren ser at kommunen har en skriftlig rutine der det står at eleven også kan få morsmålsopplæring og tospråklig opplæring i fag ved behov. Videre ser vi at kommunens mal for vedtak er i tråd med lovens krav, men det er Statsforvalterens vurdering at det ikke går tydelig frem at elevens behov for morsmålsopplæring og tospråklig opplæring i fag skal vurderes også i tilfeller der skolen vurderer at eleven ikke har et slikt behov. Det er også vanskelig for Statsforvalteren å se at det er gjort en konkret vurdering i praksis siden det ikke går frem av noen vedtak at en slik vurdering er foretatt.

Kommunen skal som nevnt ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. I lys av det ovennevnt vurderer Statsforvalteren at skoleeier ikke har internkontroll som sikrer at skolen skriver vedtak som inneholder en vurdering av behovet for morsmålsopplæring/tospråklig opplæring i fag. For mer informasjon om skoleeiers internkontroll se pkt. 2.1.2.

Konklusjon

Kommunen sikrer ikke at skolen vurderer om elevene har rett til morsmålsopplæring, tospråklig opplæring i fag eller begge deler.

2.3 Sikrer kommunen at skolen vurderer elevens beste når den fatter vedtak om forsterket opplæring i norsk, morsmålsopplæring og tospråklig opplæring i fag?

2.3.1 Rettslig krav

Elevens beste skal være et grunnleggende hensyn når skolen vurderer om eleven har behov for særskilt språkopplæring.¹⁰ Eleven skal bli hørt, og det skal legges vekt på elevens synspunkter ut fra alder og modenhet. Skolen kan kun organisere opplæringen i for eksempel egne grupper,

---

⁹ Jf. forvaltningsloven § 17.

¹⁰ Jf. opplæringsloven § 10-1, barnekonvensjonen artikkel 3 og Grunnloven § 104.

klasser eller skoler hvis det er til elevens beste. Vurderingen av det beste for eleven i den konkrete saken må være omtalt i begrunnelsen til vedtaket, og være tilstrekkelig konkret og individuell. I vurderingen av hva som er til det beste for eleven skal det tas utgangspunkt i behovet og forutsetningen til den enkelte eleven.

2.3.2 Våre observasjoner og vurderinger

I kommunens rutine står det at skolen skal vurderer hva som er elevens beste når den tar stilling til hvilket omfang, innhold og organisering den særskilte språkopplæringen skal ha, og om eleven skal ha forsterket opplæring i norsk, morsmålsopplæring/tospråklig opplæring i fag. Videre står det at elevens syn er svært viktig i vurdering av hva som er til elevens beste.

I mal for vedtak om særskilt språkopplæring henvises det til sentrale lovhjemler for elevens rett til å bli hørt og hva som er til elevens beste. I hjelpetekstene til malene for vedtak står det at skolen skal legge inn «Kort om hva eleven selv mener, eventuelt hva som er foreldrenes syn på saken». Det går ikke frem av malen at elevens beste skal vurderes, men det ligger inne en standardtekst der det står: *«Eleven har fått mulighet til å si sin mening, enten direkte eller gjennom foresatte. Dette er gjengitt i samtykket fra foreldrene, og er i vår vurdering tillagt vekt i overensstemmelse med elevens alder og utvikling. Skolen vurderer at det er til barnets beste å få forsterket opplæring i norsk. [eventuelt også tospråklig fagopplæring og eller morsmålsopplæring dersom vedtak sier dette]».*

I undersøkelsen skriver ledelsen at elevene er hørt direkte gjennom samtaler eller gjennom sine foreldre. Samtalene gjennomføres enten av kontaktlærer, norsklærer eller ledelsen. Videre kommer det frem av undersøkelsen at det gjøres en vurdering av elevens beste i forkant av at skolene fatter vedtak om særskilt språkopplæring.

I vedtakene som Statsforvalteren har mottatt fremgår det at hver elev er hørt individuelt i delen som omhandler saksopplysninger. Statsforvalteren ser likevel at skolen ikke har brukt disse opplysningene til å vurdere hva som er til elevens beste når det gjelder omfang, innhold og organisering av opplæringen. I stedet bruker skolen standardteksten som nevnt over i alle vedtakene. Statsforvalteren er derfor i tvil om det faktisk gjøres en konkret og individuell vurdering av hva som er elevens beste i hvert enkelt tilfelle.

Vi ser videre at kommunens skriftlige rutine og mal for vedtak er i tråd med lovens krav, men malen er etter vår vurdering ikke tydelig på at vurderingen av barnets beste må være tilstrekkelig konkret og individuell for den enkelte.

Kommunen skal som nevnt ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. I lys av det nevnte vurderer Statsforvalteren at skoleeier ikke har internkontroll som sikrer at skolen vurderer barnets beste tilstrekkelig konkret og individuelt i hver enkelt sak. For mer informasjon om skoleeiers internkontroll se pkt. 2.1.2.

Konklusjon

Kommunen sikrer ikke at skolen vurderer elevens beste når den fatter vedtak om forsterket opplæring i norsk, morsmålsopplæring og tospråklig opplæring i fag.

2.4 Sikrer kommunen at skolen fatter enkeltvedtak med et innhold i samsvar med regelverket for elever som har rett til særskilt språkopplæring?

2.4.1 Rettslig krav

Vedtaket må ha informasjon om hvilken særskilt språkopplæring eleven skal ha. Det må komme frem om eleven har rett til forsterket opplæring i norsk, og om eleven i tillegg har behov for morsmålsopplæring, tospråklig opplæring i fag eller begge deler. Videre må vedtaket informere om hvilken læreplan i norsk eleven skal følge, og om eleven skal ha avvik fra fag- og timefordelingen. Vedtaket må også gi informasjon om hvor mange timer med særskilt språkopplæring eleven skal ha samt hvor og hvordan eleven skal få opplæringen. Vedtaket må også oppfylle de krav som stilles i forvaltningsloven kap. IV og V.

2.4.2 Våre observasjoner og vurderinger

Vi har bedt Marker skole om å oversende oss alle vedtak om særskilt språkopplæring skoleåret 2025/2026.

Samtlige vedtak informerer om klageretten og viser til flere relevante lovbestemmelser i opplæringsloven og forvaltningsloven, inkludert bestemmelsene som hjemler hensynet til elevens beste og elevens rett til medvirkning.

Vedtakene gir ingen informasjon om hvilke kartleggingsverktøy som er brukt eller resultatene av kartleggingene. Samtlige vedtak har en lik tekst om at elevene er vurdert til å ikke å ha tilstrekkelige norskkferdigheter til å følge den vanlige opplæringen. Teksten er generell og gir ikke en individuell vurdering av den enkelte elevs norskkferdigheter.

I samtlige vedtak er det oppgitt at elevene skal få tilbud om forsterket opplæring i norsk og at dette skal gis i 38 årstimer à 60 minutter. Opplæringen skal gis som fleksibel styrking i klassen, organisert etter tema og aktiviteter. Opplæringen skal følge læreplan i grunnleggende norsk for språklige minoriteter. Videre kommer det frem at elevene vil bli fulgt opp med vurderinger og kartlegginger fra lærer. Det kommer ikke frem når dette skal gjøres og hvilke kartleggingsverktøy som skal brukes.

Etter Statsforvalterens vurdering har vedtakene vi har mottatt, informasjon om at den særskilte språkopplæringen skal bestå av forsterket opplæring i norsk, informasjon om hvilken læreplan i norsk eleven skal følge samt hvordan elevene skal få opplæringen. Vedtakene viser til at eleven er hørt og hva som kom fram. De viser også til at de har vurdert barnets beste, men det er ikke gitt en individuell vurdering av dette. Vedtakene viser ikke hvilke kartleggingsverktøy skolen har brukt eller hvilket resultat elevene har fått på disse. Som vurderingene under kontrollspørsmål 2.2 viser, vurderer ikke skolen om eleven trenger morsmålsopplæring, tospråklig opplæring i fag eller begge deler.

Etter Statsforvalterens vurdering oppfylder vedtakene i noen grad lovens krav. Samtidig mangler vedtakene en individuell vurdering av elevens beste, om eleven har behov for morsmålsopplæring, tospråklig opplæring i fag eller begge deler. Vedtakene mangler også en beskrivelse av hvilke kartlegginger som er gjennomført, og resultatene av disse. Dette medfører at vedtakene ikke tilfredstiller forvaltningslovens krav til begrunnelse.

I kommunens rutine for særskilt språkopplæring er det en tabell med en stegvis beskrivelse av hvordan skolen skal gå frem for å gi elever opplæringen de har krav på. Tabellen beskriver hvordan nyankomne elever blir tatt imot, kartlagt og hvordan foresatte får informasjon. I rutinene kommer det frem at elevene skal gjennomføre en kartleggingsamtale for å vurdere om det er behov for å kartlegge elevens norskerferdigheter. Videre skal skolen vurdere om elevene har rett til særskilt språkopplæring. Skolen skal også vurdere om elevene skal ha forsterket opplæring i norsk, morsmålsopplæring/tospråklig opplæring i fag. Dette kommer ikke frem i vedtakene vi har mottatt. Det står videre at det er viktig at skolen jevnlig vurderer om elevene kan norsk godt nok til å følge den vanlige undervisningen. Kommunen har en egen rutine for vurdering. Denne rutinen beskriver den faste vurderingen elevene mottar underveis i skoleåret og mot slutten av terminen. Det kommer ikke frem av denne rutinen hvilke kartleggingsprøver/materiell skolen skal benytte, men kommunen har en egen oversikt over kartlegging av lese- og språkerferdigheter. Denne er fordelt på trinn og hvilke prøver som skal benyttes. Skolen har også sendt inn ulike eksempler som er tatt i bruk. Skolen har derfor et godt utgangspunkt for å gjøre tilstrekkelige kartlegginger og vurderinger av elevenes behov og beskrive dette i vedtakene, men Statsforvalteren er usikker på om dette gjennomføres og hvilke vurderinger som gjøres i praksis.

Statsforvalteren vurderer at selv om kommunen har rutiner for særskilt språkopplæring og en vedtaksmal som oppfyller loverket, er vedtakene vi har mottatt mangelfulle og ikke i tråd med regelverket. Vedtakene er ikke tilstrekkelig konkrete og har ikke individuelle vurderinger. Det kommer heller ikke frem hvilke kartleggingsverktøy kommunen har brukt og elevenes resultater på disse.

Kommunen skal som nevnt ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. I lys av det nevnte vurderer Statsforvalteren at skoleeier ikke har internkontroll som sikrer at skolen fatter vedtak i samsvar med regelverket for elever som har rett til særskilt språkopplæring. For mer informasjon om skoleeiers internkontroll se pkt. 2.1.2.

Konklusjon

Kommunen sikrer ikke at skolen fatter enkeltvedtak med et innhold i samsvar med regelverket for elever som har rett til særskilt språkopplæring.

2.5 Sikrer kommunen at skolen jevnlig vurderer om en elev som har vedtak om særskilt språkopplæring kan norsk godt nok til å følge den ordinære opplæringen?

2.5.1 Rettslig krav

Kommunen skal jevnlig vurdere om elever som særskilt språkopplæring kan norsk godt nok til å følge den vanlige opplæringen.¹¹ Vurderingen skal avdekke om eleven har gode nok norskerferdigheter til å følge den vanlige opplæringen, eller om eleven fortsatt trenger særskilt språkopplæring. Den skal videre sikre at de elevene som får særskilt språkopplæring får realisert

---

¹¹ Jf. opplæringsloven § 3-6 andre ledd.

overgangen til vanlig opplæring når ferdighetene til eleven tilsier det. Skolen må vurdere hvor lang tid det skal gå mellom hver vurdering.

2.5.2 Våre observasjoner og vurderinger

I kommunes rutine står det at skolen jevnlig skal vurdere om eleven kan norsk godt nok til å følge den vanlige undervisningen. Dette skal gjennomføres fortløpende av avdelingsleder, kontaktlærer og faglærer. Av rutinen går det ikke frem hva denne vurderingen skal bygge på eller hvilke kartlegginger som skal benyttes underveis for å fange dette opp.

Skolen har en rutine for vurdering hvor det går frem at vurderingen er en integrert del av opplæringen. Videre beskriver rutinen at elevene skal ha underveisvurdering/halvårsvurdering to ganger i året. I vår undersøkelse svarer rektor at denne rutinen også omfatter elever med rett til særskilt språkopplæring. Skolen har også lagt ved en oversikt over hvilke kartleggingsverktøy skolen bruker på ulike trinn.

Ansatte og ledere i skolen bekrefter at det gjøres jevnlig vurderinger av elevenes norskferdigheter underveis i opplæringen. De ansatte spesifiserer at dette gjøres kontinuerlig ved at elevene gjør oppgaver underveis som viser hvorvidt de når målene som er satt, mens ledelsen svarer at elevenes norskferdigheter vurderes fortløpende i hverdagen gjennom samtaler, observasjoner i undervisning og i lek. I tillegg gjennomføres det kartlegginger for å vurdere elevenes progresjon. Ledelsen skriver videre at dialog med hjemmet også er nyttig og viktig. I våre undersøkelser svarer de fleste ansatte at de vil informere nærmeste leder dersom de opplever at elevene kan norsk godt nok til å følge den ordinære opplæringen.

Skolen har som nevnt oversendt eksempler på hvordan elever ved Marker skole er blitt kartlagt. Eksemplene omhandler ikke vedtakene som er sendt til oss og gjelder ikke inneværende skoleår. Bare ett eksempel viser at en elev er blitt kartlagt jevnlig over en lengre periode.

Skolens ledelse har informert om at de bruker Udirs kartleggingsverktøy for denne elevgruppen, men skolens har ikke dokumentert hvordan kartleggingsverktøyet er brukt av skolens ansatte og ledere for å vise elevenes progresjon i norsk.

Statsforvalteren ser at skolen vurderer norskferdigheter for elever på skolen. Det er også vårt inntrykk at hensikten med vurderingene er å finne ut om eleven kan norsk godt nok til å følge den ordinære opplæringen. I lys av vedtakene vi har fått oversendt er vi likevel usikker på hvor jevnlig og strukturert ferdighetene vurderes for disse elevene.

Kommunen skal som nevnt ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. I lys av det nevnte vurderer Statsforvalteren at skoleeier ikke har internkontroll som sikrer at skolen jevnlig vurderer om en elev som har vedtak om særskilt språkopplæring kan norsk godt nok til å følge den ordinære opplæringen. For mer informasjon om skoleeiers internkontroll se pkt. 2.1.2.

Konklusjon

Kommunen sikrer ikke at skolen jevnlig vurderer om en elev som har vedtak om særskilt språkopplæring kan norsk godt nok til å følge den ordinære opplæringen.

2.6 Sikrer kommunen at skolen fatter vedtak når eleven ikke lengre har rett til særskilt språkopplæring?

2.6.1 Rettslig krav

Skolen skal fatte vedtak når eleven kan godt nok norsk til å følge den ordinære opplæringen.¹²

2.6.2 Våre observasjoner og vurderinger

I kommunens rutine kommer det fram at hvis vurderingen av norskferdigheter tilsier at eleven har gode nok ferdigheter i norsk til å følge ordinær opplæring i norsk, skal det fattes vedtak om opphør av særskilt språkopplæring. I vår undersøkelse svarer rektor at skolen har en svak praksis på dette og at de må sørge for at dette kommer bedre frem gjennom nye rutiner. I kommunens rutiner og vedtak kommer det ikke frem hvilken varighet vedtakene om særskilt språkopplæring har. Etter Statsforvalterens vurdering har ikke kommunen en praksis som er god nok for å sikre at skolen avslutter den særskilte språkopplæringen, og fatter vedtak om opphør av denne, når elevene faktisk kan norsk godt nok til å følge den vanlige opplæringen. Praksisen viser heller ikke om opplæringen varer til skoleåret er avsluttet eller ved utløpet av vedtakets varighet.

Kommunen skal som nevnt ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. I lys av det nevnte vurderer Statsforvalteren at skoleeier ikke har internkontroll som sikrer at skolen fatter vedtak når eleven ikke lengre har rett til særskilt språkopplæring. For mer informasjon om skoleeiers internkontroll se pkt. 2.1.2.

Konklusjon

Kommunen sikrer ikke at skolen fatter vedtak når eleven ikke lengre har rett til særskilt språkopplæring.

3 Pålegg om retting

Statsforvalteren har konkludert med at Marker kommune ikke overholder regelverket på alle områder. Vi pålegger kommunen å rette opp følgende:¹³

Marker kommune skal sikre at elever får særskilt språkopplæring til de kan norsk godt nok til å følge den vanlige opplæringen.

Kommunen skal i den forbindelse sikre at skolen:

- vurderer norskferdighetene til elevene før skolen fatter vedtak om særskilt språkopplæring.
- vurderer om elevene har rett til morsmålsopplæring, tospråklig opplæring i fag eller begge deler.

---

¹² Jf. opplæringsloven § 3-6 og forvaltningsloven kapittel IV og V.

¹³ Se kommuneloven § 30-4, jf. opplæringsloven § 29-2

- vurderer elevens beste når den fatter vedtak om forsterket opplæring i norsk, morsmålsopplæring og tospråklig opplæring i fag.
- fatter enkeltvedtak med et innhold i samsvar med regelverket for elever som har rett til særskilt språkopplæring.
- jevnlig vurderer om en elev som har vedtak om særskilt språkopplæring kan norsk godt nok til å følge den ordinære opplæringen.
- fatte vedtak når om opphør av særskilt språkopplæring når eleven kan norsk godt nok til å følge den ordinære opplæringen.

4 Oppfølging av pålegget

Marker kommunen skal umiddelbart iverksette tiltak for å rette brudd på regelverket. Kommunen skal redegjøre for hvilke tiltak de har iverksatt og erklære at retting er gjennomført.

Frist for retting er 30.09.2026. Vi avslutter tilsynet når kommunen har sannsynliggjort at regelverksbruddet er rettet.

5 Kommunen har rett til å klage

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak.¹⁴ Kommunen kan klage på enkeltvedtaket.

Hvis kommunen klager, må det gjøres innen tre uker. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til kommunen.¹⁵ Kommunen sender klagen til oss. Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med kommunen, sender vi klagen til Utdanningsdirektoratet som avgjør saken.

Kommunen kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av Utdanningsdirektoratet.¹⁶

Kommunen er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter.¹⁷

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Oslo, 08.05.2026

Vibeke Norheim Holm

Siri Vang Ihler

---

¹⁴ Jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b

¹⁵ Jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29

¹⁶ Jf. forvaltningsloven § 42

¹⁷ Jf. forvaltningsloven § 18

6 Dokumenter

Følgende dokumenter er lagt til grunn for tilsynet:

- Risikoanalyse skole – Marker kommune, skoleåret 2025
- Rutine for særskilt språkopplæring § 3-6
- Rutine for vurdering på Marker skole
- Plan for inkluderende læringsmiljø – Marker skole
- Mal – Registrering nyankomne minoritetsspråklige elever
- Mal – Kartleggingssamtale elever med annet morsmål enn norsk
- Mal – Overgangsskjema Marker skole. Barneskole – ungdomsskole
- Mal – Vedtak om rett til særskilt språkopplæring etter opplæringsloven § 3-6
- Oversikt over kartlegging av lese- og språkferdigheter på Marker skole
- Eksempler på kartlegginger av elever med behov for særskilt språkopplæring
- Eksempler på vedtak om særskilt språkopplæring

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS

Postboks 325, 1502 Moss | sfospost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/os

